

14. Pashchenko V.I. Napivprezidentsializm v Ukraini: unykaiuchy perevah, kontsentruiuchy nedoliky / V.I. Pashchenko // Visnyk KhNU imeni V.N. Karazina, serii "Pytannia politolohii". – 2012. – Vypusk 20. – №1007. – s. 67 – 71. – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://philosophy.karazin.ua/ua/kafedra/staff_pol/visnuk/visnuk_2012_1007.pdf.

15. Protsiuk I.V. Parlamentsko-prezidentska respublika: oznaky ta osoblyvosti / I.V. Protsiuk // Forum prava. – 2015. – №3. – s.185 – 193. – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.

16. Romaniuk A. Ukraina pislia vyboriv – perspektyvy vidpovidnosti demokratychnym standartam / A. Romaniuk // Nezaleznyi kulturolohichni chasopys «I». – 2007. – Chyso 50. – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.ji.lviv.ua/n50texts/romanyuk.htm>

17. Sartori Dzh. Porivnialna konstytutsiina inzheneriia: Doslidzhennia struktur, motyviv i rezultativ / Dzh. Sartori: Per. z 2-ho anhl.. vyd. – K.: ArtEk, 2001. – 224 s.

18. Sakharov N. A. Ynstytut prezidenstva v sovremennom myre / N.A. Sakharov. – M.: Yurydycheskaia literatura, 1994. – 176 s.

19. Stoiko O.M. Transformatsiia politychnykh instytutiv u suchasnykh perekhidnykh suspilstvakh: monohrafiia / O.M. Stoiko. – Kyiv: In-t derzhavy i prava im. V.M. Koretskoho NAN Ukrainy; «Lohos», 2016. – 416 s.

20. Sukhonos V.V. Instytut hlavy derzhavy v umovakh respubliky: konstytutsiino-pravovy i ta istoryko-teoretychni aspekty: monohrafiia / V.V. Sukhonos. – Sumy: Universytetska knyha, 2013. – 218 s.

21. Sydorchuk O. Forma pravlinnia v Ukraini: propozytsii podalshoho reformuvannia / Oleksii Sydorchuk / Analitychna zapyska. Fond "Demokratychni initsiatyvy imeni Ilka Kucheriva" – 2014. – berezen. – s. 1 – 14.

22. Chyrkyn V. Netyuchynye formy pravleniia v sovremennom hosudarstve / V. Chyrkyn // Hosudarstvo y pravo. – 1994. – №1. – s. 109 – 115.

23. Shuhart M. S., Keri Dzh. M. Prezidentskye systemy / M. S. Shuhart, Dzh. M. Kery // Sovremennaia sravnytelnaia polytolohiia. – M.: MONF, 1997. – s. 198 – 246.

The article deals with scientific approaches to the typology of states in the form of government and models of the implementation of the presidential power. A comparative analysis of presidential, parliamentary and semi-presidential systems was carried out. It is noted that their effectiveness is conditioned by a number of factors of the internal-and-foreign-political character, as well as the dominant traditions of state-building. It was proved that the presidential model operates against the backdrop of a rigid division of power into three independent branches, retains an effective system of checks and balances that prevents key governing institutions from going beyond their powers. Presidentialism is most effective in the United States, whereas its Latin American and African-Asian varieties, with low democratic standards, can gain authoritarian features. Unlike the presidential system, the parliamentary system is based on a democratic principle of institutional cooperation, and therefore creates conditions for the successful functioning of the state machinery, in which the leading role belongs to the parliament. The semi-presidential variants combine the positive features and deficiencies of presidentialism and parliamentarism, which, given their dominance, determine the level of effectiveness. Within the framework of the research, the domestic model of the presidential administration in the context of long-term evolution was characterized.

Key words: form of government, presidential institution, presidentialism, semipresidentialism, presidential republic, parliamentary republic, semi-presidential republic.

УДК 323.266:004.775

ББК 66

Тетяна Шлемкевич

ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЗАПОРУКА ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

У статті розглянуто законодавчу базу інформаційної політики України, проаналізовано проблемні моменти, що виникли у зв'язку із інформаційною агресією Російської Федерації, досліджено шляхи удосконалення вітчизняного контенту та способи протидії інформаційній агресії в умовах сьогодення.

Ключові слова: інформаційна політика, інформаційна безпека, інформаційний простір, інформаційний вплив, інформаційна війна.

Актуальність теми. Гіпершвидка інформатизація суспільств, держав та світу загалом, безумовний вплив цього процесу на специфіку устрою країн, їхні економічні, політичні та соціальні відносини актуалізує необхідність дослідження швидкоплинних інноваційних змін, що зароджуються та існують в інформаційних середовищах країн. Адже, з появою віртуального простору більша частина комунікаційних взаємодій, вирішення зовнішньо та внутрішньо державних питань перенесли в інформаційний простір нівелюючи тим самим уставлені інформаційні бар'єри. Відтак, навіть ведення війни перейшло в простір віртуальний. Варто відзначити важливість правильної побудови інформаційного простору та інформаційної стратегії держави, як одного найвизначальніших чинників забезпечення як фактичної територіальної цілісності так і цілісності інформаційного простору країни, а надто, коли мова йде про молоду державу, нахшталт України, яка зазнає колосальних інформаційних утисків з боку так званого «старшого брата».

Актуальність теми також зумовлена відсутністю сформованого інформаційного простору нашої держави та прогалинами в правовому регулюванні діяльності в інформаційній сфері, зокрема в мережі Інтернет, що провокує суб'єктивне трактування українського питання як в середині країни так і за її межами.

Незважаючи на прийняття за роки незалежності Україні значної кількості законодавчих актів, де інформація є об'єктом правовідносин, зокрема щодо регулювання правових відносин, пов'язаних із персональними даними [19], однозначного розуміння інформаційної безпеки важко досягти. Це є свідченням відсутності її однозначного формулювання у правовій доктрині, зокрема в доктрині інформаційного права, про що свідчить і багате різноманіття визначень інформаційної безпеки її дослідниками (І. Арістова, В. Баскаков, К. Беляков, В. Гавловський, В. Гурковський, О. Золотар, Б. Кормич, В. Ліпкан, Р. Калюжний, В. Костицький, Ю. Максименко, А. Марущак, В. Настюк, В. Пилипчук, В. Стоєцький, М. Швець та іншими)[11].

Нездатність забезпечитись та ефективно протидіяти інформаційній агресії нівелює всі попередні старання державної влади налагодити діалог з суспільством та пропогувати свою позицію за кордоном. Натомість, засоби масової інформації та Інтернет мережі активно використовуються для анти владної та антиукраїнської діяльності як засіб розхитування суспільства, як показник фіктивної незаангажованості російської влади в українському питанні.

Захист інформаційної сфери є основою наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних вчених. Вивченням ролі держави у формуванні інформаційного суспільства та забезпеченні інформаційної безпеки займаються такі вчені як, Г.Г. Почепцов [11], І. Рамоне [15], Д. Лук'яненко [15], О. Соснін [16] та ін.[2].

Питання інформаційної безпеки гостро стоїть не тільки перед нашою країною, а перед усім світом. Активна антиукраїнська, антиєвропейська пропагандистська політика Російської Федерації змушує шукати в першу чергу способи захисту українського інформаційного простору, а відтак і виробляти механізми протидії такого виду агресії. Для цього, в першу чергу необхідне ефективне правове регулювання інформаційних комунікацій як в середині країни так і на міжнародному рівні та послідовна, цілеспрямована підтримка вітчизняних засобів масової інформації, забезпечення та сприяння вільному доступу до суспільнозначимої інформації.

Об'єктом дослідження виступає інформаційна політика України.

Предметом – законодавче регулювання інформаційної сфери України в умовах гібридної війни.

Завдання:

- дослідити стан інформаційного простору України ;
- проаналізувати законодавче забезпечення інформаційної діяльності;
- розкрити роль інформаційного чинника в плані забезпечення цілісності України;
- охарактеризувати основні проблеми у сфері інформаційної безпеки ;
- визначити основні шляхи удосконалення інформаційної політики України та її законодавчого регулювання.

Свою інформаційну політику незалежна Україна проголосила ледь не одразу прийнявши Закон «Про інформацію», який визначає загальні правові основи одержання, використання, поширення та зберігання інформації, закріплює право особи на інформацію в усіх сферах суспільного і державного життя України, а також систему інформації, її джерела, визначає статус учасників інформаційних відносин, регулює доступ до інформації та забезпечує її охорону, захищає особу і суспільство від неправдивої інформації.

Законом України «Про інформацію» визначено, що захист інформації – це сукупність правових, адміністративних, організаційних, технічних та інших заходів, що забезпечують збереження, цілісність інформації й належний порядок доступу до неї. При цьому під інформацією розуміються будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді [8, ч. 1 ст. 1].

Інші нормативно-правові акти, такі як, наприклад, Закон України «Про захист інформації в інформаційно-теле- комунікаційних системах», регулюють відносини у сфері захисту інформації в інформаційних телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах [14, ч. 1 Преамбули]. Також можна навести інший приклад – Закон України «Про державну таємницю», який регулює суспільні відносини, пов'язані із зарахуванням інформації до державної таємниці, засекречуванням, розсекречуванням її матеріальних носіїв та охороною державної таємниці з метою захисту національної безпеки України [12, ч. 1 Преамбули].

Попри задекларовану самостійність в побудові та просуванні інформаційної політики беззаперечним є втручання в цей процес зовнішніх факторів, зацікавлених закордонних суб'єктів. Це добре простежується за кількості іноземного контенту на українських телеекранах, використанні закордонних спеціалістів та технологій для формування інформаційних каналів в середині країни. Така тенденція носить загрозливий характер, особливо якщо мова йде про зазіхання на національні та культурні цінності та традиції, нав'язування свого бачення історії та ідеології, розпалювання міжетнічної ворожнечі, антивладних настроїв, суспільних проблем.

Ю. Максименко, виділяє низку проблем нормативно-правового регулювання інформаційної безпеки України:

- наявність численних нормативно-правових актів із регулювання інформаційних правовідносин із різною юридичною силою, що регулюють суспільні відносини у сфері інформаційної безпеки України;
- розпорошеність у нормативно-правових актах різної юридичної сили окремих аспектів інформаційної безпеки України;
- неузгодженість чи відсутність нормативно-правових актів;
- неоднозначність закріплених дефініцій чи взагалі їх відсутність, навіть базових;
- наявність значного масиву декларативних положень без указівок на шляхи їх реалізації;
- наявність численних бланкетних чи відсильних норм права, значної кількості абстрактних, суб'єктивних понять, що потребують офіційного тлумачення або чіткого визначення [10, с. 1–2].

Україні в частині міжнародного співтовариства, у питаннях впровадження та вдосконалення інформаційної безпеки потрібно керуватись не тільки національним законодавством, а й насамперед міжнародними правовими нормами в цій сфері. До того ж Україна під час затвердження Конституції зобов'язалась приймати й виконувати міжнародні правові норми в межах, що не порушують національні інтереси [8, ст. 9]. Крім того, взаємодія з міжнародною спільнотою в межах інформаційної безпеки, як показує практика останніх років, є запорукою захисту інтересів держави в межах як інформаційної безпеки, так і безпеки держави загалом. Тому співробітництво з іноземними партнерами з метою покращення взаємозв'язків і посилення інформаційної безпеки має продовжуватися й поглиблюватися [7, с. 61].

За характером здійснення зовнішнього інформаційно-психологічного впливу на Україну іноземні держави можна виокремити в дві групи: групу ситуативного впливу та групу постійного впливу. До групи ситуативного впливу можна віднести більшість західних держав, інформаційні впливи на Україну яких здебільшого стосуються євроінтеграційних перспектив України, внутрішньополітичної та економічної ситуації в нашій державі, російсько-українських відносин, деяких аспектів трактування історії тощо[21]. Домінуючою у здійсненні постійного впливу є звісно Російська Федерація, чия інформаційна політика цілеспрямовано реалізує негативні маніпулятивні технології спрямовані на дискредитацію проєвропейської політичної верхівки, пробудження ностальгічних настроїв пов'язаних з розпаром СРСР та розпалювання міжетнічної ворожнечі в середині країни. Боротьба з такого виду агресією повинна здійснюватись в інформаційному просторі з беззаперечним дотриманням законодавства, задля уникнення імовірних міжнародних судових процесів спровокованих російською стороною.

Попри велику кількість законів та правових норм, варто відзначити низький рівень дотримання визначених приписів як в суспільстві так і у владних інстанціях. Задекларовані зміни часто залишаються паперовими, а реальні дії у сфері регулювання інформаційної діяльності виявляються малоефективними.

Сьогодні існують численні проблеми в сфері інформаційної безпеки України, одна із головних – це збереження інформації, яка може бути використана з метою руйнування цілісності держави, або проти інститутів влади, від функціонування яких залежить стабільність, розвиток українського суспільства [5, с.134].

Суттєвим недоліком чинного законодавства є те, що в ряді випадків воно носить надто загальний характер, не визначає шляхи регулювання проблем, що виникають під час використання інформаційного простору. Продовжує залишатись недосконалим понятійний апарат, що значно ускладнює реалізацію завдань та взаємодію суб'єктів інформаційної сфери. Відсутні чітко розроблені механізми оприлюднення державних рішень, що призводить до непоодиноких випадків, коли свою внутрішню і зовнішню політику роз'яснює не сама держава, а переважно, опоненти чинної влади. В результаті створюються умови, коли суспільство орієнтується на інформацію, яка носить заздалегідь упереджений характер, супроводжується відповідними коментарями, що, в кінцевому підсумку, впливає на загострення соціально-політичної ситуації в суспільстві. По-суті, в Україні відсутнє правове регулювання функціонування міжнародних інформаційних систем, однією з яких є мережа Інтернет. Продовжує зберігатися неповнота правового регулювання питань інформаційної безпеки тощо[3,с.335].

Державна інформаційна політика повинна відбивати нагальні питання, що склалися у міжнародній сфері та сфері інформаційної безпеки тощо. Необхідним є забезпечення законодавчого захисту прав та інтересів всіх суб'єктів інформаційних

відносин. Найскладнішими тут є такі завдання, що передбачають гармонійне забезпечення інформаційної безпеки держави, особи і суспільства з одночасним виокремленням нагальних пріоритетів, до яких слід віднести створення/відновлення основних точок захисту системи національної безпеки в інформаційній сфері, практичну реалізацію наведеної вище схеми створення ефективної системи інформаційної безпеки держави, перегляд списку нових інформаційних загроз, усунення наявних із визначенням ступеня можливих наслідків та рівнів їх інтенсивності. Основні акценти державної інформаційної політики повинно базуватись на забезпеченні права на достовірну, повну та своєчасну інформацію, свободи слова та інформаційної діяльності в національному інформаційному просторі, недопущення втручання в зміст та внутрішню організацію інформаційних процесів, крім випадків, визначених законодавством відповідно до Конституції України; збереженні та вдосконаленні вітчизняного національного інформаційного продукту та технологій, національно-духовних та культурних цінностей України; забезпеченні інформаційної та національно-культурної ідентифікації України у світовому інформаційному просторі; гарантування державної підтримки та розвитку ресурсів науково-технічної продукції та інформаційних технологій [2].

Сьогодення вимагає рішучих дій для збереження територіальної цілісності та інформаційного убезпечення населення. Маніпулятивні технології в ЗМІ спрямовані на суспільну свідомість є визначальними в ослабленні країни з середини.

Як стверджує В. Лизанчук, «відкриті джерела розповідають, що проти України працює десять потужних медіа-груп Російської Федерації, тисячі найнятих фізичних осіб, для яких журналістика – не творчий процес, а вигідний бізнес». Загалом фахівці виокремлюють такі основні методи інформаційної агресії проти України:

1. Дезінформування та маніпулювання.
2. Пропаганда.
3. Диверсифікація громадської думки.
4. Психологічний та психотропний тиск.
5. Поширення чуток [17, с. 185].

Тому, цими найуживанішими інструментами інформаційної війни в Україні, а також за її межами (з метою забезпечення якнайширшої міжнародної підтримки в європейських та світових інституціях власної геополітичної мети) керівництво Російської Федерації поступово намагається втілити в життя власні імперські амбіції [20, с. 117].

Зазначено, що першочерговим завданням російської гібридної війни на першому етапі її розгортання було знищення реальної державності України та розчленування нашої країни на квазіфедеративних засадах на різні, підконтрольні кремлівському керівництву, анклавів. Нині вістря головного удару на карті нового «плану Барбароса», який зберігається в сейфах кремлівських стратегів, націлене на Європу. Інформаційний складник цього плану передусім має на меті досягнення двох пріоритетних цілей.

1. Нав'язування європейському політикуму власне російського бачення причин та наслідків війни в Україні та погляду на саму Україну як «failedstate», як суто олігархічну державу, яка знищує власних громадян і яка ніколи державою, власне, не була. У цьому плані Державі Україна протиставляються «народні республіки» (ДНР і ЛНР), буцімто цілковито позбавлені олігархічних впливів. Цільовою аудиторією цієї інформаційної атаки є як європейське експертне середовище, так і представники (носії) масової свідомості.

2. Посилення внутрішніх протиріч між європейськими державами «багатої Півночі» й «бідного Півдня», а також між Європою та США. Для цього використовується весь напрацьований за останні 10–20 років інструментарій, починаючи від прямого ідеологічного та економічного тиску й закінчуючи більш

витонченими «культурницькими» підходами. Йдеться передусім про створення підконтрольних кремлівським керівникам експертно–аналітичних структур у Європі, про «персональну обробку» окремих високофахових експертів та журналістів, високого рангу екс–політиків [9,с.432].

Така досі небачених розмірів інформаційна агресія є загрозою для всього світу. Суспільство та влада ще і досі не розуміють всієї сили інформаційного впливу та наслідків які за ними стоять. Якісне законодавче регулювання не є панацеєю від інформаційного вірусу, проте дозволить убезпечитись від явних атак з боку Росії.

Безумовно, активні заходи протидії ворожим інформаційним операціям можливі лише в тому випадку, коли це стане одним із пріоритетів державної політики [4, с. 90]. Слід відзначити, що за останній (2017) рік політика держави у сфері захисту її інформаційного простору та забезпечення інформаційної безпеки загалом стала більш комплексною й ефективною. Можна констатувати, що після особливо складних 2014–2015 рр. держава почала формувати в 2016 р. комплексну систему протидії інформаційному складнику гібридної війни. У 2017 р. триває активний розвиток цього процесу, приймаються узгоджені рішення, додержується досить вдалий баланс між обмежувальними (для ворожого контенту та деструктивних дій супротивника) і стимулюючими (для власного контенту) заходами як стосовно захисту інтересів громадян, суспільства та держави, так і для подальшого розвитку її інформаційного простору. При цьому агресор не зменшує тиску на інформаційний простір України, намагаючись вражати ціннісні, моральні установки суспільства, підривати довіру громадян до влади та перетворень, які вона здійснює, руйнувати налагоджені процеси циркулювання інформації та розмивати поняття «правда» [1]. Україна активно протидіє всім зазначеним деструктивним впливам, розвиваючи для цього нормативно – правові та інституційні можливості, збільшуючи фінансування сфери інформаційної безпеки. Зокрема, у 2015 р. за статтею бюджету «Здійснення заходів у сфері захисту національного інформаційного простору» було виділено 2 млн. 800 тис. грн. У 2016 р. в головному фінансовому документі країни такої статті взагалі не було, а в 2017 р. на заходи щодо захисту національного інформаційного простору буде витрачено 33 млн. 600 тис. грн. [6]. Важливим етапом формування сучасної державної інформаційної політики стало ухвалення Доктрини інформаційної безпеки України. Документ заклав базові підходи щодо формування системи захисту та розвитку інформаційного простору в умовах глобалізації та вільного обігу інформації, а також функціонування держави в умовах використання агресором інформаційної сфери як ключової арени протиборства. Важливим здобутком Доктрини є чітке визначення механізмів її реалізації, що дозволить зробити цей засадничий документ практично значущим [18].

Проте, навіть прийняття Доктрини не дозволяє говорити про остаточне, якісне законодавче регулювання інформаційної політики, адже і до цього документу я ряд питань. Перш за все розмежування понять «інформаційна безпека» та «кібербезпека» та визначення їх пріоритетності, питання про порядок та якість імплементації положень Доктрини та зрештою людський фактор в процесі протидії інформаційним загрозам.

Отже, питання інформаційної загрози, що нависло над Україною і всім світом повинно вирішуватись організовано та скоординовано усіма без винятку демократичними країнами. Серйозність намірів Російської Федерації очевидна, використання маніпулятивних технологій з метою деструктуризації державного устрою, розпалювання міжетнічних та міждержавних конфліктів приведе за собою тільки до посилення негативних настроїв між країнами ЄС та неконтрольованих воєнних дій. Європейські країни вже відчули цей вплив, стратегія «мирного конфлікту», в якому Росія всіма можливими засобами переконує Європу у неефективності співпраці з США

в плані фінансування захисту територіальної цілісності України, у подвійній грі Сполучених Штатів щодо країн-партнерів не проходить безслідно. Метою російської пропаганди є переконання заходу в недоцільності здійснення фінансової підтримки довготривалого конфлікту на сході України. Якщо ЄС та США і далі вестимуться на інформаційну пропаганду Кремля ми ризикуємо залишитись без підтримки.

Інформаційний вплив здійснюється на індивідів і тільки від їхнього сприйняття залежить ефективність цього впливу. Якісне законодавче регулювання інформаційної сфери дасть можливість уникнути негативного маніпулятивного впливу на суспільство, натомість підсилити самоідентифікацію, дозволить наповнити інформаційний простір власним продуктом та відмежовувати чорне та біле в антиукраїнській війні РФ. Мова не йде про обмеження доступу до ЗМІ чи соціальних мереж, а про фільтрування пропагандистської продукції, аналіз та виявлення потенційних прихованих технологій впливу на суспільство шляхом інтерпретації інформаційного контенту.

1. Аналітична доповідь до Щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2017 році» // Національний інститут стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/2684/>

2. Боднар Р.І. Державна політика та інформаційна безпека України: після кризові виклики / Р.І. Боднар // Актуальні проблеми післякризового відновлення економіки України. Збірник матеріалів науково-практичної конференції викладацького складу і аспірантів навчально-наукового комплексу "Академія". - Львів. - 2013.

3. Гіда О. Ф. Щодо основних засад формування державної інформаційної політики [Електронний ресурс] / О. Ф. Гіда // 1. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: file:///C:/Users/dell%201/Downloads/boz_2013_1_40.pdf.

4. Дубов Д. Державна інформаційна політика України в умовах гібридного миру та війни // Стратегічні пріоритети. – №3 (40) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/public/File/Str_prioritetu/SP_3_40_16.pdf

5. Еделєва М.А. Забезпечення інформаційної безпеки в контексті реалізації державної інформаційної політики/ М.А. Еделєва// Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія. -2017. – Вип.17. - С.-133-141

6. Закусило М. Держбюджет–2017: скільки коштують сус-пільне, іномовлення, кіно [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://detector.media/infospace/article/122357/2017-01-19-derzhbyudzhets-2017-skilki-koshtuyut-suspilne-inomovlennya-kino/>

7. Кантока М.Г. Правове регулювання інформаційної безпеки держави та громадянське суспільство/М.Г.Кантока// Актуальні проблеми філософії та соціології. - 2017.- №15.- С.60-62

8. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР (зі змін. та доп.) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – С. 141.

9. Кундеус О.М. Інформаційна складова гібридної війни РФ проти України/ О.М.Кундеус// "Гілея: науковий вісник": Збірник наукових праць.- К., 2018. Випуск 130. – С.431-435

10. Максименко Ю.Є. Удосконалення нормативно-правового регулювання інформаційної безпеки в умовах євроінтеграції / Ю.Є. Максименко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/VKhnuvs/2006_34/34/7.pdf.

11. Почепцов Г. Г. Інформаційна політика.: навч. посібник / Г. Г. Почепцов – К. : Знання, 2006. – 663 с.

12. Про захист інформації в інформаційно-телекому-ніकाційних системах : Закон України від 5 липня 1994 р. № 80/94-ВР (зі змін. та доп.) // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 31. – С. 286.

13. Про захист персональних даних: Закон України від 1 червня 2010 р. № 2297-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2010. – № 34. – Ст. 481.

14. Про інформацію : Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2657-XII (зі змін. та доп.) // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – С. 650.

15. Рамоне І. Глобальні трансформації та стратегії розвитку /Рамоне І., Лук'яненко Д. : монографія – К. ;, 2010 – 453 с.

16. Соснін О. Державне управління інформатизацією як виклик цивілізаційного зростання нації / О. Соснін // Зовнішні справи. – 2011. – № 9. – С.38 - 41.

17. Соціокультурні механізми формування ментального імунітету проти зовнішніх маніпуляцій свідомістю населення України: [монографія] / [В. Горовий (кер. проекту), О. Онищенко, В. Попик та ін.]; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2015. – 228 с.

18. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України» від 25 лютого 2017 р. №47/2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/472017-21374>

19. Цимбалюк В. С. Правове регулювання інформаційної безпеки в Україні: проблеми теорії та практики [Електронний ресурс] / В. С. Цимбалюк, А. В. Бабінська // 2. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <http://aplaw.knu.ua/index.php/holovna/item/284-pravove->.

20. Черненко Т. Ідея сепаратизму як один з інструментів інформаційної війни проти України // Стратегічні пріоритети. – 2016. – №2 (39) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/public/File/Str_prioritetu/Prioritety_2.pdf

21. Щодо окремих напрямів вдосконалення державної інформаційної політики України. Аналітична записка [Електронний ресурс] // Національний інститут стратегічних досліджень – Режим доступу до ресурсу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1489/>.

References

1. Analitichna dopovid do Shchorichnoho Poslannia Prezydenta Ukrainy do Verkhovnoi Rady Ukrainy «Pro vnutrishnie ta zovnishnie stanovishche Ukrainy v 2017 rotsi» // Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.niss.gov.ua/articles/2684/>

2. Bodnar R.I. Derzhavna polityka ta informatsiina bezpeka Ukrainy: pislia kryzovi vyklyky / R.I. Bodnar // Aktualni problemy pisliakryzovoho vidnovlennia ekonomiky Ukrainy . Zbirnyk materialiv naukovopraktychnoi konferentsii vykladatskoho skladu i aspirantiv navchalno- naukovoho kompleksu "Akademiia". - Lviv. - 2013.

3. Hida O. F. Shchodo osnovnykh zasad formuvannia derzhavnoi informatsiinoi polityky [Elektronnyi resurs] / O. F. Hida // 1. – 2013. – Rezhym dostupu do resursu: file:///C:/Users/dell%201/Downloads/boz_2013_1_40.pdf.

4. Dubov D. Derzhavna informatsiina polityka Ukrainy v umovakh hibrydnoho myru ta viiny // Stratehichni priorytety. – №3 (40) [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.niss.gov.ua/public/File/Str_prioritetu/SP_3_40_16.pdf

5. Edeliieva M.A. Zabezpechennia informatsiinoi bezpeky v konteksti realizatsii derzhavnoi informatsiinoi polityky/ M.A. Edeliieva// Visnyk Mariupolskoho derzhavnoho universytetu. Serii: Istorii. Politolohiia .-2017. – Vyp.17 .- S.-133-141

6. Zakusylo M. Derzhbiudzhēt–2017: skilky koshtuiut sus- pilne, inomovlennia, kino [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://detector.media/infospace/article/122357/2017-01-19-derzhbyudzhēt-2017-skilki-koshtuyut-suspilne-inomovlennya-kino/>

7. Kantoka M.H. Pravove rehuliuвання informatsiinoi bezpeky derzhavy ta hromadianske suspilstvo/M.H.Kantoka// Aktulni problemy filosofii ta sotsiolohii .- 2017.- №15.- S.60-62

8. Konstytutsiia Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 28 chervnia 1996 r. № 254k/96-VR (zi zmin. ta dop.) // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. – 1996. – № 30. – S. 141.

9. Kundeus O.M. Informatsiina skladova hibrydnoi viiny RF proty Ukrainy/ O.M.Kundeus// "Hileia: naukovyi visnyk": Zbirnyk naukovykh prats.- K., 2018. Vypusk 130. – S.431-435

10. Maksymenko Yu.Ie. Udoskonalennia normatyvno-pravovoho rehuliuвання informatsiinoi bezpeky v umovakh yevrointehratsii / Yu.Ie. Maksymenko [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/ VKhnuvs/2006_34/34/7.pdf.

11. Pocheptsov H. H. Informatsiina polityka.: navch. posibnyk / H. H. Pocheptsov – K. : Znannia, 2006. – 663 s.

12. Pro zakhyst informatsii v informatsiino-telekomunikatsiinykh systemakh : Zakon Ukrainy vid 5 lypnia 1994 r. № 80/94-VR (zi zmin. ta dop.) // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. – 1994. – № 31. – S. 286.

13. Pro zakhyst personalnykh danykh: Zakon Ukrainy vid 1 chervnia 2010 r. № 2297-VI // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR). – 2010. – № 34. – St. 481.

14. Pro informatsiiu : Zakon Ukrainy vid 2 zhovtnia 1992 r. № 2657-XII (zi zmin. ta dop.) // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. – 1992. – № 48. – S. 650.

15. Ramone I. Hlobalni transformatsii ta stratehii rozvytku /Ramone I., Lukianenko D. : monohrafiia – K. :, 2010 – 453 s.

16. Sosnin O. Derzhavne upravlinnia informatyzatsiieiu yak vyklyk tsyvilizatsiinoho zrostantia natsii / O. Sosnin // Zovnishni spravy. – 2011. – № 9. – S.38 - 41.

17. Sotsiokulturni mekhanizmy formuvannia mentalnogo imunitetu proty zovnishnikh manipuliatsii svidomistiu naseleння Ukrainy: [monohrafiia] / [V. Horovyi (ker. proektu), O. Onyshchenko, V. Popyk ta in.]; NAN Ukrainy, Nats. b–ka Ukrainy im. V. I. Vernadskoho. – Kyiv, 2015. – 228 s.

18.Ukaz Prezydenta Ukrainy «Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 29 hrudnia 2016 roku «Pro Doktrynu informatsiinoi bezpeky Ukrainy» vid 25 liutoho 2017 r. №47/2017 [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.president.gov.ua/documents/472017-21374>

19.Tsymbaliuk V. S. Pravove rehliuvannia informatsiinoi bezpeky v Ukraini: problemy teorii ta praktyky [Elektronnyi resurs] / V. S. Tsymbaliuk, A. V. Babinska // 2. – 2014. – Rezhym dostupu do resursu: <http://applaw.knu.ua/index.php/holovna/item/284-pravove->.

20.Chernenko T. Ideia separatyzmu yak ody z instrumentiv informatsiinoi viiny proty Ukrainy // Stratehichni priorytety. – 2016. – №2 (39) [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.niss.gov.ua/public/File/Str_prioritetu/Prioritety_2.pdf

21.Shchodo okremykh napriamiv vdoskonalennia derzhavnoi informatsiinoi polityky Ukrainy. Analychna zapyska [Elektronnyi resurs] // Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen – Rezhym dostupu do resursu: <http://www.niss.gov.ua/articles/1489/>.

The article considers the legislative basis of Ukraine's information policy, analyzes the problematic moments that arose in connection with the information aggression of the Russian Federation, examines the ways of improving the domestic content and ways of counteracting information aggression in today's conditions.

The urgency of the topic is due to the lack of the established information space of our state and the gaps in the legal regulation of activities in the information sphere, in particular on the Internet, which provokes a subjective interpretation of the Ukrainian issue both in the middle of the country and beyond its borders. The inability to protect and effectively counteract information aggression levels all previous attempts by the government to establish a dialogue with the public and advocate its position abroad. Instead, the mass media and the Internet network are actively used for anti-power and anti-Ukrainian activities as a means of loosening society, as an indicator of fictitious negligence of Russian authorities in the Ukrainian issue. In Ukraine, during the period of independence, problems of the development of the information sphere have been formed and continue to exist, which is due to excessive commercialization and low level of responsibility of mass media to the society, as well as the socio-political and economic effects.

Such an unprecedented amount of information aggression is a threat to the whole world. The society and the government still do not understand the whole power of information influence and the consequences which are behind them. Qualitative legislative regulation is not a panacea for the information virus, but will allow to be protected from explicit attacks from Russia.

Thus, conducting a series of «non-paper» reforms, providing access to true information, disseminating high-quality Ukrainian-language content on the television, and conducting bilateral communications on the television, open cooperation with foreign mass media, attracting qualified specialists will contribute to strengthening the internal and external information space of the Ukrainian state and will allow to conduct effective information war with the aggressor. World leaders must realize that their power in unity and the best evidence of this will be open information interaction, exchange of limited information, return to ideological and ethnic roots in order to strengthen their identity and self-awareness.

ГЕОПОЛІТИКА ТА МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

УДК 327.57

ББК 66.4

Орест Бойчук

ПРОБЛЕМА ТЛУМАЧЕННЯ «ВИСЕЛЕНИХ» НІМЦІВ В ПОЛЬСЬКО-НІМЕЦЬКИХ ВІДНОСИНАХ

Досліджується проблема «виселених німців» та її вплив на двосторонні польсько-німецькі відносини. Після завершення Другої світової війни в міжнародних відносинах встановилися Ялтинсько-Потсдамська система міжнародних відносин на основі домовленостей між провідними державами-союзниками. Результатом даної явища, стало впровадження на території Центрально-Східної Європи концепції етнічно однорідних держав, що призвело до масового переселення населення в даному регіоні. Дана проблема стала частиною історичної політики в польсько-німецьких відносинах.

Ключові слова: виселення, Союз Вигнаних, польсько-німецькі відносини, історична політика, політика щодо минулого.